

دیدگاه

شماره: ۹۶۵	موضوع: برنامه مشوق های سرمایه گذاری در ترکیه؛ درس هایی برای ایران در راستای توسعه مناطق کمتر برخوردار
تاریخ: ۱۴۰۱/۰۱/۲۲	

تهیه و تنظیم: امیر رضا سوری

توضیح اجمالی:

مشوق های سرمایه گذاری مزیت اقتصادی قابل اندازه گیری است که دولت ها برای بنگاه های خاص یا مجموعه ای از بنگاه ها با هدف هدایت سرمایه گذاری به سمت بخش ها یا مناطق مورد نظر یا تحت تاثیر قرارداد رفتار سرمایه گذاران ارائه می نمایند. این مشوق ها می توانند مالی، مالیاتی، گمرکی، اجتماعی و ... باشند. از نمونه های موفق می توان به مشوق های سرمایه گذاری ترکیه اشاره کرد که از ژانویه ۲۰۱۲ اجرایی شده است و شامل طیف متنوعی از مشوق ها و اقدامات حمایتی است که با توجه به محورهای برنامه اقدام به پشتیبانی از سرمایه گذاران می نماید. محورهای برنامه شامل مشوق های سرمایه گذاری عمومی؛ منطقه ای؛ کلان؛ راهبردی و اولویت دار است که عبارتند از:

- مشوق های عمومی، سرمایه گذاری هایی را در بر می گیرد که ظرفیت خاصی را برآورده می کنند و حداقل مقدار ثابت سرمایه گذاری را داشته باشند.

- مشوق های منطقه ای، آن دسته از صنایعی که می بایست از طریق مشوق های مربوطه مورد پشتیبانی قرار گیرند بر مبنای توانایی بالقوه رقابتی استان و حداقل مبلغ ثابت سرمایه گذاری برای هر صنعت معین گردیده است. در این برنامه کشور ترکیه به ۶ منطقه تقسیم و هر منطقه شامل چند استان است و براساس تقسیمات در نظر گرفته شده مشوق ها و حمایت ها اختصاص می یابد. در شکل (۱) نقشه منطقه ای استان در برنامه مشوق های سرمایه گذاری ترکیه ارائه شده است.

شکل (۱): نقشه منطقه ای استان در برنامه مشوق های سرمایه گذاری ترکیه

- مشوق های کلان، سرمایه گذاری های کلان و صنعتی را در نرخ هایی در یک سطح مطلوبتر از سرمایه گذاری های منطقه ای پشتیبانی می نماید.

- مشوق های راهبردی، از سرمایه گذاری هایی پشتیبانی می کند که براساس استراتژی تجاری ترکیه و با هدف کاهش کسری حساب جاری و همچنین کاهش وابستگی به واردات باشد.

- مشوق های اولویت دار، در چارچوب الزامات کشور ترکیه از سرمایه گذاری های دارای اولویت نظیر گردشگری، معدن، حمل و نقل ریلی و دریایی، داروسازی و ... پشتیبانی می کند.

دیدگاه

نکات کلیدی:

از جمله اقدامات حمایتی در برنامه مشوق های سرمایه گذاری ترکیه می توان به معافیت های مالیاتی، معافیت عوارض گمرکی؛ اقدامات حمایتی در پرداخت سهم بیمه کارفرما و کارمند اشاره کرد، علاوه بر موارد فوق، اقدامات حمایتی و نرخ های پشتیبان در برنامه مشوق های سرمایه گذاری ترکیه حاوی درس هایی زیر برای اقتصاد ایران است:

- وزارت اقتصاد ترکیه از سرمایه گذاران با پرداخت بخشی از سهم بهره متعلق به وام حمایت می کند، این امر شامل آن دسته از وام هایی است که به منظور تامین مالی سرمایه گذاری و برای یک سال استقراض گردیده و حداکثر معادل ۷۰ درصد از مبلغ ثابت سرمایه گذاری ثبت شده در گواهی مربوطه است که در آن صورت تا سقف خاصی نسبت به پرداخت بخشی از سهم بهره متعلق به وام حمایت می نماید.

- وزارت اقتصاد ترکیه بسته به در دسترس بودن زمین دولتی در محل مورد نظر سرمایه گذار، مطابق با قواعد و اصول آن وزارت اقدام به واگذاری زمین به سرمایه گذاران می کند؛

- از دیگر اقدامات حمایتی می توان به عودت مالیات بر ارزش افزوده به سرمایه گذاران اشاره کرد که فقط شامل برنامه مشوق سرمایه گذاری راهبردی و منوط به سرمایه گذاری حداقل پانصد میلیون لیر ترک است که در این صورت مالیات بر ارزش افزوده وصولی از مخارج ساختمانی و ساخت و سازها عودت داده می شود.

- با توجه به موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد ایران در مرکز اتصال خاورمیانه، آسیا و اروپا و بازار داخلی گسترده و در حال رشد و دسترسی سریع به بازارهای کشورهای همسایه؛ ذخیره عظیمی از نیروی انسانی آموزش دیده و همچنین شبکه ای از زیرساخت های توسعه یافته در سراسر کشور در حوزه های مخابرات، انرژی و حمل و نقل جاده ای و ریلی ضروری است طراحی بسته های مشوق های سرمایه گذاری متناسب با پتانسیل های منطقه ای و استانی در دستور کار قرار گیرد.